

Nota de prezentare a proiectului de decizie
pentru aprobarea tuturor OTS pentru determinarea blocurilor RFP pentru
Zona Sincronă Europa Continentală în conformitate cu articolul 141(2) din
Regulamentul (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august de stabilire a unor linii directoare
privind operarea sistemului de transport al energiei electrice

1. Contextul și cadrul european de reglementare

În cadrul *Regulamentului nr. 1485/2017 (UE) al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice (Regulament)* se prevăd cerințe clare, obiective și armonizate pentru operatorii de transport și sistem (OTS) în vederea asigurării siguranței în funcționare a sistemelor de transport al energiei electrice interconectate, inclusiv a reglajului frecvență-putere.

Titlul 3 din partea a IV-a a Regulamentului conține prevederi referitoare la structura reglajului de frecvență-putere. Această secțiune stipulează faptul că fiecare OTS este responsabil de punerea în aplicare a structurii reglajului frecvență-putere pentru zona sincronă din care face parte. De asemenea, se specifică faptul că structura reglajului frecvență – putere din fiecare zonă sincronă este alcătuită din: 1) o structură de activare a procesului (care include procesul de menținere a frecvenței și procesul de restabilire a frecvenței) și 2) o structură de responsabilitate a procesului.

Pentru operarea sistemelor de transport al energiei electrice interconectate, precum cele din zona sincronă Europa Continentală și pentru crearea condițiilor adecvate schimburilor comerciale de energie este necesară menținerea frecvenței la o valoare constantă.

2. Scopul și măsurile propuse prin proiectul de reglementare

Articolul 141 alin. 2 din *Regulament* prevede faptul că: *toți OTS dintr-o zonă sincronă elaborează împreună o propunere comună privind stabilirea blocurilor de reglaj frecvență-putere (RFP) care să respecte următoarele cerințe:*

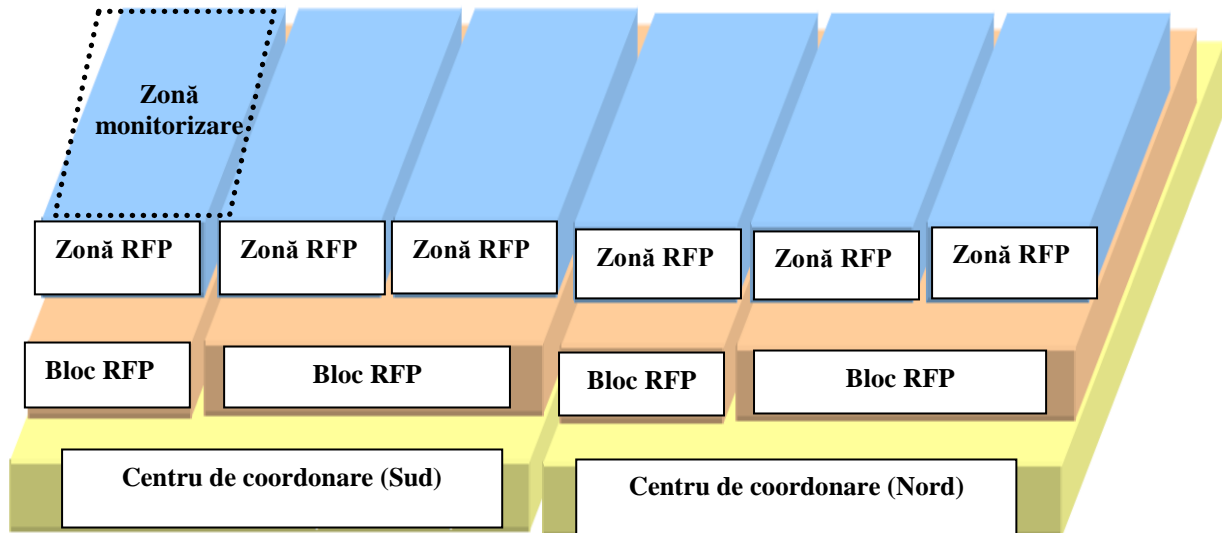
- a. *o zonă de monitorizare corespunde cu sau face parte dintr-o singură zonă RFP.*
- b. *o zonă RFP corespunde cu sau face parte dintr-un singur bloc RFP.*
- c. *un bloc RFP corespunde cu sau face parte dintr-o singură zonă sincronă; și*
- d. *fiecare element de rețea face parte dintr-o singură zonă de monitorizare, o singură zonă RFP și un singur bloc RFP.*

Conform definițiilor utilizate în cadrul *Regulamentului* (art.3):

- *Blocul de reglaj frecvență-putere sau bloc RFP* înseamnă o parte a unei zone sincrone sau o întreagă zonă sincronă, delimitată fizic prin punctele de măsurare de pe liniile de interconexiune cu alte blocuri RFP, care este formată dintr-una sau mai multe zone RFP și este operată de unul sau mai mulți OTS care au responsabilitatea efectuării reglajului frecvență-putere;
- *Zona de reglaj frecvență-putere sau zona RFP* înseamnă o parte a unei zone sincrone sau o întreagă zonă sincronă, delimitată fizic prin puncte de măsurare pe liniile de interconexiune cu alte zone RFP, operată de unul sau mai mulți OTS care au responsabilitatea efectuării reglajului frecvență-putere.
- *Zona de monitorizare* înseamnă o parte a unei zone sincrone sau o întreagă zonă sincronă, delimitată fizic prin punctele de măsurare pe liniile de interconexiune cu alte

zone de monitorizare și operată de unul sau mai mulți OTS care îndeplinesc obligațiile aplicabile unei zone de monitorizare.

Figura 1 prezintă o imagine sugestivă a noțiunilor enunțate anterior, necesare în procesul de reglaj frecvență – putere activă, și care sunt utilizate de OTS în cadrul Politicii 1, *Reglajul de frecvență-putere activă și performanțe*, prevăzută în manualul de operare (*Application Handbook*) ENTSO-E. Acest manual conține un set de reguli privind operarea sistemelor electroenergetice de către OTS din zona sincronă Europa Continentală.

Fig. 1 Structura de control la nivelul unei zone sincrone (ex. Europa Continentală) compusă din zone RFP, blocuri RFP și centre de coordonare la nivel de zonă sincronă (Nord și Sud)

Propunerea tuturor OTS pentru determinarea blocurilor RFP pentru zona sincronă Europa Continentală în conformitate cu articolul 141(2) din Regulamentul (UE) 2017/1485 al comisiei din 2 august de stabilire a unor linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice, a fost transmisă la ANRE de CNTEE Transelectrica SA prin adresa nr.1114/15.01.2018, înregistrată la ANRE cu nr. 3112/15.01.2018 și este cea prezentată în Anexă la proiectul de decizie supus dezbaterii publice la art. 3.

3. Impactul preconizat al proiectului de reglementare

Propunerea tuturor OTS pentru determinarea blocurilor RFP pentru zona sincronă Europa Continentală contribuie la procesul de implementare al prevederilor art. 4 alin.(1) lit. (c) și 141 alin. (2) din cadrul Regulamentului.

În cazul României se observă că CNTEE Transelectrica SA (TEL), din punct de vedere al reglajului frecvență-putere, are responsabilitatea de a fi bloc RFP, zonă RFP și zonă de monitorizare (la fel ca și până acum), spre deosebire de alte țări cum ar fi Germania, unde zona de monitorizare este împărțită între cei 4 OTS (TransnetBW GmbH, TenneT TSO GmbH, Amprion GmbH, 50Hertz Transmission GmbH), zonele RFP sunt asigurate și cu alți operatori (un operator din Germania cu un operator din Danemarca sau un operator din Germania cu un operator din Luxemburg), iar blocul RFP este constituit din toți cei 4 operatori din Germania împreună cu cei din Luxemburg și Danemarca.

La nivelul zonei de monitorizare se vor urmări parametrii care definesc calitatea frecvenței, respectiv:

- frecvența nominală pentru toate zonele sincrone (50 Hz)
- domeniul de frecvență standard zona sincronă (± 50 mHz)
- abaterea maximă a frecvenței instantanee (800 mHz)
- abaterea maximă de frecvență în regim staționar (200 mHz)
- timpul de declanșare a stării de alertă (5 minute)
- abaterea de reglaj la restabilirea frecvenței, care este reprezentată de suma dintre abaterea de reglaj a componentei de putere activă și abaterea de reglaj a componentei de frecvență (pentru o zonă de reglaj frecvență-putere).

Pentru o zonă sincronă se va desemna, în cadrul acordului operațional de zonă sincronă, un OTS responsabil cu monitorizarea zonei sincrone, care va implementa procesul de colectare a datelor necesare evaluării calității frecvenței din zona sincronă. Procesul menționat anterior cuprinde: a) colectarea valorilor măsurate ale frecvenței sistemului b) calculul datelor de evaluare a calității frecvenței și c) furnizarea datelor de evaluare a calității frecvenței. De asemenea, toți OTS din fiecare zonă de monitorizare trebuie să calculeze și să monitorizeze în mod continuu transferul de putere activă în timp real în zona de monitorizare.

Pentru fiecare zonă RFP, OTS implementează și operează procesul de menținere și restabilire a frecvenței, care poate include :

- procesul de înlocuire a rezervelor;
- îndeplinirea parametrilor țintă pentru abaterea de reglaj la restabilirea frecvenței din zona RFP;
- procesul de compensare a dezechilibrului;
- procesul de activare a rezervelor pentru restabilirea frecvenței;
- procesul de activare a rezervelor transfrontaliere de înlocuire.

Pentru fiecare bloc RFP, OTS au aceleași responsabilități ca cele enunțate mai sus, cu diferența că acestea se aplică la nivelul blocului RFP. Toți OTS din două sau mai multe zone RFP conectate prin linii de interconexiune au dreptul de a forma un bloc RFP dacă își asumă responsabilitățile enunțate anterior.

4. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de reglementare

Propunerea tuturor OTS pentru determinarea blocurilor RFP pentru Zona Sincronă Europa Continentală în conformitate cu articolul 141(2) din Regulamentul (UE) 2017/1485 al comisiei din 2 august de stabilire a unor linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice, a fost supusă procesului de consultare publică pe pagina de internet a ENTSO-E, în perioada 29 noiembrie 2017 – 29 decembrie 2017. După terminarea procesului de consultare publică, OTS au implementat observațiile și propunerile primite de la părțile interesate, documentul rezultat fiind transmis spre aprobare tuturor autorităților de reglementare din cadrul Uniunii Europene, conform prevederilor Regulamentului.

Propunerea propusă dezbaterii publice face parte din categoria documentelor pentru care, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (7) din *Regulament*, toate autoritățile de reglementare din cadrul Uniunii Europene trebuie să se consulte, să coopereze și să se coordoneze în scopul ajungerii la un acord în ceea ce privește aprobarea, în termen de 6 luni de la primirea acestuia de către autoritatea de reglementare sau, după caz, de către ultima autoritate de reglementare în cauză.

În cazul în care autoritățile de reglementare nu pot ajunge la un acord în termenul prevăzut anterior sau la cererea lor comună, Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din domeniul Energiei (ACER) adoptă o decizie privind propunerea prezentată în termen de 6 luni, în conformitate cu art. 8 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 713/2009.